

spominsko svečanost

ob obletnici smrti narodnega heroja
Franca Pasterka-Lenarta

**v nedeljo,
6. aprila 1997, ob 11. uri**
na pokopališču v Železni Kapli.
**Pripeljite s seboj tudi prijatelje
in znance!**

Na Dunaju potrditev avstrijske podpore Sloveniji

NA PREDVČERAŠNJEM dunajskem srečanju novega in nekdanjega slovenskega zunanjega ministra Zorana Thalerja z avstrijskim kolegom v funkciji zunanjega ministra Wolfgangom Schüsslom sta sogovornika pregledala potek doslejšnjih dogovorov in meddržavnih sporazumov in v obojestransko zadovoljstvo ugotovila, da potekajo brez večjih težav.

Zagotovilo podpore

Slovenija od Avstrije pričakuje trdno in stalno podporo v prizadevanjih za vključitev v Evropsko unijo, dodatno pa še pri svoji kandidaturi za nestalno članico Varnostnega sveta ZN. Oba avstrijska sogovornika, poleg Schüssla tudi novi zvezni kancler Viktor Klima, sta jo potrdila. Ob temi vključevanja v Evropo je bil govor tudi o širitvi severnoatlantske zveze proti vzhodu, stališča so bila sorodna, vendar so razlike v statusih obeh držav. Avstrijska odločitev za vstop v Nato pa da ne bi vplivala na možnosti Slovenije.

Blagovna menjava in vprašanje Krškega

V pogovoru so bile tudi teme s področja blagovne menjave in varstva okolja. Thaler je menil, da bi se moral slovenski zunanjetrgovinski primanjkljaj z Avstrijo zmanjšati, Avstrija pa je znova načela problem jedrske elektrarne v Krškem, ki pa je rešljiv le v trilateralnem dogovarjanju z vključitvijo Hrvaške kot solastnika.

O vprašanjih slovenske manjšine na Koroškem

Ob tem pa je bilo za slovensko narodno skupnost na Koroškem zanimivo predvsem vprašanje medijske oskrbe iz Slovenije. V

izjavi pred obiskom je Thaler namreč izjavil, da bo to osnovna tema v okviru dogovarjanja na tem področju. Menil je, da je v dobi elektronskih medijev nesprejemljivo in nerazumljivo, da zamejci na Koroškem ne morejo sprejemati televizijskega programa iz matice, medtem ko lahko gledalci v Sloveniji sprejemajo tako prvi kot drugi program avstrijske televizije.

Koliko bo slovenska narodna skupnost iztržila iz tega srečanja, je težko oceniti. Thaler je

pred odhodom na Dunaj sicer sprejel njene predstavnike in prisluhnil njihovim zahtevam, toda na Dunaju se v uglašenosti diplomacije marsikaj izgubi. Po poročilih sodeč je bilo o tem kar nekaj govora in avstrijska stran je pokazala »pripravljenost za sprotno reševanje« problematike manjšine. Pričakovati bi bilo razširitev oddajnega časa v slovenskem jeziku pri ORF in postavitev pretvornikov za sprejem slovenskega tv-programa na Koroškem. **Jože Rovšek**

Le mladina zagotavlja prihodnost. V tamburaškem ansamblu v Ločah se je v 20 letih zamenjalo kar nekaj generacij. Str. 5

Thaler sprejel koroške Slovence

SLOVENSKI zunanji minister Zoran Thaler je v torek sprejel predstavnike koroških Slovencev. Obisk je bil namenjen izmenjavi mnenj glede odprtih vprašanj manjšinske zaščite na Koroškem pred njegovim obiskom pri svojem avstrijskem kolegu Schüsslu. Predstavniki koroških Slovencev so izpostavili vprašanje sprejema televizijskega signala

TV Slovenije, razširitev radijskih oddaj v okviru avstrijske radiotelevizije ipd. Predsednik ZSO in sosveta Marjan Sturm je slovenskega zunanjega ministra obvestil o skupni seji vseh sosvetov, ki bo 8. aprila na Dunaju, na kateri bo v ospredju vprašanje zajamčenega mandata v zakonodajnih telesih ter etnične zbornice. Na podlagi te seje bo potem jasno, katere av-

strijske manjšine želijo tako obliko zastopstva. Razgovor s slovenskim zunanjim ministrom je potekal v konstruktivnem vzdušju. Poleg predsednika ZSO dr. M. Sturma so se sestanka udeležili še predsednik NSKS Nanti Olip, predstavnika obeh osrednjih kulturnih organizacij, predstavnik Zveze-Bank ter predsednik deželne Enotne liste.

Urad želi novo sejo sosveta

Urad zveznega kanclerja je predsedniku sosveta dr. Marjanu Sturmu pismeno sporočil varčevalne ukrepe finančnega ministra, ki so stopili v veljavo s 1. aprilom. Urad zveznega kanclerja predsedniku sosveta predlaga ponoven sklic seje sosveta, na kateri naj bi zavzel do tega svoje stališče oziroma izdelal nov predlog

za razdelitev finančnih podpor. Predsednik sosveta dr. Marjan Sturm je že protestiral proti krčenju proračunski sredstev, hkrati pa povabil za danes (četrtek) predstavnike NSKS in cerkve na pogovor, na katerem naj bi se predstavniki manjšine uskladili. Na podlagi te uskladitve bo sklical sejo sosveta.

Spet finančna polomija pri Zvezi Bank

Novica resda ni več sveža, koroško časopisje je že pisalo o tem, da je samovoljno poslovanje treh sodelavcev povzročilo izgubo nad 35 milijonov šilingov. Bojda so se šli prebrisane špekulante, ki so hoteli banki čez noč priskrbeti mastne dobičke. Našli so se še bolj prebrisani od njih in tako bo morala banka, ki je šele pred kratkim utrpela škodo zaradi kriminalnega poslovanja v (zdaj bivši) Posojilnici-Bank

Celovec, pokriti tudi to škodo. Očitno slovenske bančne ustanove nimajo sreče s sodelavci – velika večina jih je seveda pridnih in zanesljivih, a bržkone ni dovolj učinkovite kontrole, ki bi mogla hitro spregledati in preprečiti zlorabe pri poslovanju z denarjem.

Predstojniki banke so ob ponovni polomiji silno zapeti in ne dajejo izjav za tisk; to da je njihova stvar, ki jo ima že tako v rokah odvetnik dr. Grilc.

Zeleni zahtevajo prenovu manjšinskega zakona

Zeleni so najavili novo parlamentarno ofenzivo glede prenovu manjšinskega zakona in zahtevajo državne ciljne ukrepe za zaščito manjšin ter izvajanje evropskih norm manjšinskega prava, Evropske charte o zaščiti regionalnih in manjšinskih jezikov ter Okvirne konvencije o zaščiti narodnih manjšin, ki so ju v parlamentu potrdili že januarja 1996. Glede novelizacije manjšinskega zakona pa bi bilo treba, da so tudi druge avstrijske manjšine zaščitene vsaj po zakonu kot Slovenci in Hrvati po členu 7 ADP.

Zahteve segajo od ustanovitve otroških vrtcev do izobraževalnih ustanov do mature, pri tem pa ne gre pozabiti na izobraževanja pedagoškega kadra.

Sosveti naj bodo sestavljeni tako, da stranke v njih ne bodo dominirale. Prav tako je treba za-

gotoviti dvojezičnost s topografijo in pospeševati razvoj v regijah z vsemi posebnostmi. Končno pa je treba priznati tudi manjšinski status štajerskih Slovencev.

Zeleni se zavzemajo tudi za medijsko ponudbo v radiu in televiziji v vseh manjšinskih jezikih Avstrije, za večjezičnost v javnosti, za boj proti sovraštvu do manjšin in možnost kolektivne tožbe za manjšinske organizacije.

Tej številki SV je priložena zgibanka, prospekt za jubilejni zbornik in CD Zvezne gimnazije za Slovence (za bralce v Avstriji), katerega lahko naročite po subskripcijski ceni. Gimnazija bo maja praznovala 40. obletnico svoje ustanovitve in v zborniku boste našli vse zgodovinsko pomembne mejnike te ustanove, pa še veliko zanimivega na 200 straneh, opremljenih s fotografijami.

k & k center
v Šentjanžu
vabi na

podijsko
diskusijo

Petek, 4. 4. '97 • 19.30

»Rundfunkliberalisierung –
kommerzielle Einfalt oder
kulturelle Vielfalt«

Sobota 5. 4. '97 • 9.00

workshop »Dva jezika –

en radio«,

nadaljevanje

v nedeljo

dopoldne

Društvo slovenskih
pisateljev, prevajalcev in
publicistov v Avstriji

vabi na

LITRARNI VEČER

s pesnikom

Nikom Grafenauerjem

v sredo, 9. aprila '97, ob 18. uri
v Mladinskem domu,
Mikschällee 4, v Celovcu

Letošnji Prešernov nagrajenec
nam bo ob prijateljskem
srečanju bral iz svojih del in
kaj več razodel o sodobni
slovenski poeziji.

MEDTEM ko v Avstriji politiki tekmujejo v izjavah, da se »Haiderja ne sme izolirati«, pa je Francijo zajel val protestov proti njegovemu somišljeniku in vodji nacionalistov Le Penu. Neposreden povod je bil kongres Le Penove stranke »Nacionalna fronta« v Strasbourg v velikonočnih dnevih konec marca. V Alzaciji je pri zadnjih (predsedniških) volitvah kar 25 odstotkov volilo Jean-Marie Le Pen in vse spekulacije, da volijo v to smer predvsem brezposelni, so se izkazale za ne preveč zanesljive: v tej regiji je brezposelnost z osmimi odstotki precej nižja kot drugod po Franciji (povprečno 13-odstotna).

Francozi so precej časa omaloževali porast Nacionalne fronte, dokler ni v štirih južnofrancoskih mestih dobila županska mesta. Neprikrito je začela s »kulturnim bojem« proti priseljencem in drugače mislečim. V mestu Orange je na primer župan dal odstraniti dozdevno »leve« knjige iz mestne knjižnice in jih nadomestil s knjigami v smislu nacionalizma. V Toulonu je župan Le Chevalier prepovedal, da bi nagrado tamkajšnjega knjižnega sejma podelili židovskemu pisatelju Mareku Halterju; namesto tega je priporočil, naj jo dajo nekdanji filmski zvezdi Brigitte Bardot za njeno knjigo spominov (Bardot je žena visokega funkcionarja Nacionalne fronte), a ta jo je na srečo zavrnila. Županja Catherine Mégret v Vitrollu, žena drugega moža stranke za Le Penom Bruna Mégrete, pa javno izjavlja, da »tujci delajo otroke, da bi kasirali otroške doklade«, in vneto razlaga biološke rasne razlike. (Moja žena pove samo to, kar mislijo skoraj vsi Francozi, je rekel gospod soprog.)

Kongres

S sloganom iz leta 1936 »ne levo ne desno, ampak francoško« je stranka imela svoj 10. kongres v Strasbourg, kamor je prišlo 2.200 delegatov iz vse Francije, v mestu, ki je tudi sedež Evropskega parlamenta. Le Pen hoče Francijo »rešiti kaosa«, hoče zakonske osnove, da bi lahko priseljence poslali nazaj v rojstne države, zahteva posebne davke pri zaposlovanju tujcev in stremlje po »novi« 6. republiki, ki naj bi bila »velika alternativa«. Pri tem se sklicuje na legendarnega nekdanjega predsednika generala de Gaulle, ki je pred dobrimi petdesetimi leti prav v Strasbourg dvignil ljudstvo za ustanovitev 5. republike. Demonstracije pa da so napad na demokracijo in splošno volilno pravico.

V statutih stranke je po novem zapisano, da je »NF politično gibanje, ki nastopa na splošnih volitvah. Zavzema se za enakopravnost avtohtonih francoskih državljanov, ki pripadajo k svoji rasi in svoji veri, ter brani suverenost in neodvisnost naroda«. Le Pen bo leta 2002 ponovno kandidiral za predsednika države.

OGORČENJE PROTI NACIONALIZMU IN KSENOFOBII V FRANCII

Protesti proti Le Penu in Nacionalni fronti

Na strasbourških ulicah je bilo poskrbljeno za demonstrante

50.000 demonstrantov

Čeprav so proteste s platformo »SOS Racisme« (SOS rasizem) 29. marca organizirale nestranske skupine, sindikati in posamezni politiki, pa so se vendarle socialisti doslej najmočneje vključili vanje. Lionel Jospin, vodja socialistične stranke in nekdanji Chiracov tekmelec v volitvah, hoče postaviti ekstremno desnico nazaj »v nekdanjo marginalnost« in jo imenuje neofašistično: »Cela vrsta znakov kaže na to, da se voditelji NF zgledujejo po dobi fašizma in da so njihove parole nevarne državi.« Po cestah in trgih Strasbourg je demonstriralo 50.000 ljudi, v medijih so rekli temu kar »piknik«, saj je bilo demonstrantom na voljo dovolj jedi in pijače. Po demonstraciji v soboto, 29. marca, so bili nočni izgredi in razbitih je bilo precej izločb, zato so mesto na velikonočni ponedeljek razglasili za »mrtvo mesto« do šestih zvečer in odpovedali popoldanski koncert.

Leto proti rasizmu

Predsednik komisije proti rasizmu pri svetu Evrope Jean Kahn je ob protestih ves ponosen, da je prebivalec tega mesta: »Trebaja je odvrgniti pozornost od tistih, ki bi radi ustvarili novo, fašistično Evropo«, generalni sekretar Sveta Evrope Daniel Tarschys pa je opozoril, da je ta zveza, v katero je včlanjenih štirideset držav, bila ustanovljena kot reakcija in odgovor na vse grozote nacističnih, fašističnih in komunističnih režimov. Med govorniki ob demonstracijah je bila tudi predsednica francoskih židovskih študentov.

Besednjak Nacionalne fronte

Politika so predvsem besede, take, ki jih ponavljamo, se jih naučimo, pogosto pa pozabimo. Če jih ljudje nenehoma poslušajo, začenejo počasi verjeti vanje, tega se zaveda in izkorišča tudi Le Pen. Najprej je

V sredini Jean-Marie Le Pen, ob njem njegova namestnika Bruno Gollnisch in Bruno Mégret

treba ljubiti domovino in svoje ljudi (vse, kar je drugačno, je sumljivo), rešiti je treba domovino pred kaosom (ki ga skušajo ustvariti, da bi iz njega nastal

nov, njihov družbeni red), ponujajo velike alternative, prenovitve (obljubljeno deželo, kjer bo šlo vsem čudovito lepo), sklicujejo se na velike politike preteklih časov (kakor pri nas sklicevanje na Kreiskega), toda tudi tam ne manjka lepih jezikovnih igrice: Front national – FN – F kakor fašist, N kakor nacist (spomnite se na Gaugovo črkovanje besede »nazi«), borijo se proti »rdečemu totalitarizmu« (edino desni je dober).

Kaj več kot parol Le Pen ni imel ponuditi na kongresu. A njegovi pristaši so očitno z njimi zadovoljni in v njih vidijo ves začetan program stranke. Tega pa je Le Pen objavil že leta 1992 v svojem delu »Tristo ukrepov za Francijo«.

Paralele z Avstrijo ali ne?

Očitno so se v Franciji vendarle zbudili in iniciativa je prišla tako rekoč »od spodaj«, stranke oz. posamezni politiki so se kasneje vključili v protestno gibanje. Prišlo pa je do spoznanja, da paktiranje, koketiranje in popuščanje pred desnim ekstremizmom ne prinese ničesar in da zato v deželi ne bo več miru: nasprotno, desnica se na ta

način krepi in začenja postavljati (kjer more, pa tudi izvrševati) zahteve, skregane z vsemi mednarodnimi človeškimi in humanitarnimi pravicami, demokratična ureditev postaja le vehikel za doseg totalne nadvlade enega velikega vodje. Francija, Avstrija, vsa Evropa bi morala imeti toliko zgodovinskega spomina, ki bi segal vsaj dobrih petdeset let nazaj. Grozote nacističnih režimov niso bile cepivo, ki bi zagotavljalo imunost kateregakoli naroda, katerekoli države pred ponovno norijo. Vsaka generacija mora skrbeti za spoštovanje med ljudmi, ki je osnova za mir, in vsaka generacija se mora na novo učiti tolerance in demokratičnih pravil. Demokracija ne pomeni totalno nadvlado najmočnejšega, temveč iskanje najboljših poti za mirno sožitje vseh svetovnih nazorov in verskih prepričanj. Demokracija pa mora tudi znati postaviti meje, kadar je sama ogrožena: še vedno je ta družbeni sistem najboljši, kar jih poznamo in čudodelni fireji so nevarni šarlatani.

Se bo Avstrija kaj naučila iz primera Francije? Zaenkrat se samo Le Pen uči pri svojem avstrijskem vzorniku Haiderju, in to še vedno uspešno. Do učinkovitih protestov smo zaenkrat daleč.

S. W.

ARGE KÄRNTEN / DELOVNA SKUPNOST KOROŠKA

Še veliko dela za bodočnost

DELOVNO skupnost Koroška so bili ustanovili leta 1995, malo preden so po deželi »vihrale« proslave 75-letnice plebiscita. Z namenom, da bi zblíževali ljudi, odstranjevali predsodke in tako rekoč začeli z delom za mir v svetu tako, da bi najprej pometali pred lastnim pragom, so se v tem društvu združili ljudje najrazličnejših svetovnih nazorov obeh jezikov v deželi. V tistem letu pa so se našli tudi taki, ki so že v tem delovanju videli nevarnost za domovino, verjetno iz razloga, da ne trobijo v tisti rog, ki je običajno dajal takt za halali v lovu na »izdajalce«. Zato tudi vprašanje novinarja ORF predsedniku skupnosti, ali se je Delovna skupnost oz. njen predsednik že znebil imidža »hudobnega fanta« (»bösen Buben«), kar je krepko začudilo vse prisotne razen spraševalca.

Sredi marca je bil občni zbor društva, na katerem je bil za predsednika izvoljen mag. Bernhard Wenger, njegova namestnika sta Ana Blatnik in dr. Rudolf Dörflinger, tajnik je dr. Marjan Sturm, blagajničarka Milka Hudobnik, v odboru pa so mdr. še Christa Kuscher, ddr. Horst Jaklitsch, ddr. Karl Anderwald, Dietlinde Kreutzer, Elke Fertschey, Nanti Olip in Ingrid Ahrer.

Odbor je prejšnji teden javnosti predstavil delovanje društva v letu 1996 s 13 prireditvami, med katerimi je bila tudi podijska diskusija na temo »Wehrmachtsausstellung«, ki je dvignila precej prahu. Predvsem z diskusijami skuša društvo premikati olesenele pozicije v družbi. Povabili so bosan-

Predsednik ARGE / DS Koroška mag. Bernhard Wenger

skega politika Bogiča Bogičeviča in slovenskega pisatelja Draga Jančarja, organizirali pa tudi diskusije med pripadniki obeh narodov na Koroškem.

Za leto 1997 so si zadali naloge na petih težiščih: v smislu mednarodnega leta proti rasizmu bo razpisan literarni natečaj

med mladino, srž napisanega pa bo vlit v dramsko delo. Poleg tega nameravajo pooblastiti znanstvenike, da izdelajo dokumentacijo.

ARGE / DS Koroška bo v septembru prireditelj konferenice severnoirskih katolikov in protestantov, skupaj z njimi pa bodo obravnavali možnosti miroljubnega dela za reševanje konfliktov.

Nadaljevati nameravajo tudi z diskusijami (skupaj z Delovno skupnostjo »Narodnosti v SPÖ«) »gegeneinander streiten – miteinander reden« (nasprotovati si – pogovarjati se) v dvanajstih koroških občinah; te vrste prireditve so se izkazale za izredno plodne in pritegnejo veliko ljudi.

Interkulturalno učenje je prav tako velik projekt, ki ga nameravajo razviti skupaj s celovsko univerzo. Dejstvo, da bo bodoči Evropejec odvisen od znanja jezikov, zahteva tudi nove koncepte učenja. Tudi deželna vlada se bo udeležila pri pripravi takih konceptov.

Skupaj z amnesty international pa si je delovna skupnost zadala nalogo, da bo opozarjala na kršitve človekovih pravic in sodelovala pri akcijah. Finančno naj bi priskočili na pomoč dežela in država.

S. W.

ŽENSKO GIBANJE

Ženska podpisna akcija – Frauenvolksbegehren

ŠE NEKAJ dni je do ljudske zahteve, ki so jo iniciirale ženske zveze v Avstriji in ki so jo napovedale že lani. Od 7. do 14. aprila letos naj bi šlo čimveč prebivalstva (moški in ženske!) podpisat zahteve, ki so jih formulirale ženske. Naj jih najprej naštejemo, da bomo vedeli, o čem govorimo.

Zahteve so:

- Enakopravnost žensk in moških je treba zasidrati v ustavi.
- Javne podpore naj dobijo le tista podjetja, ki imajo načrte za pospeševanje zaposlenosti žensk in za njihovo primerno številčno prisotnost na vseh hierarhičnih ravneh.
- Enako plačo za enako delo ter zagotovilo vsaj najnižjega dohodka v višini 15.000 šilingov.
- Socialnopravna in delovnopravna izravnava delne in polne zaposlitve.
- Dohodek partnerja naj se ne uračunava pri dodelitvi nujne finančne pomoči (Notstandshilfe) in izravnave dohodkov.
- Z državnimi ukrepi je treba pospeševati izobraževanje žensk.
- Zahteva po celodnevem otroškem varstvu.
- Dve leti karenčnega dopusta za samohranilke.
- Pravica staršev do poldnevne zaposlitve do začetka otrokovega šolanja.

■ Podaljšanje odpovednega roka na 26 tednov po karenčnem dopustu.

■ Zagotovitev osnovne pokojnine, ki presega eksistenčni minimum.

■ Nobenega dvigovanja starostne meje pri upokojitvi žensk.

Avstrijski politiki so večinoma že izjavili, da podpisne iniciative ne podpirajo; sicer previdno in polni besed o ekonomskih pogojih in vzrokih, o tem, da so v današnjem gospodarskem položaju zahteve neuresničljive, a vsebinsko se v resnici nočejo soočiti s problemi žensk, ki v času slabe konjunktura navedeno natančno zavedajo, da ne gre za nikakršne privilegije žensk, saj so v delovnem procesu v manjšini; pri nas jih je zaposlenih komajda nekaj nad 33 odstotkov. Pri velikem številu brezposelnih se ne upošteva skritega števila žensk, ki so samo gospodinje in nimajo možnosti dobiti službo, čeprav bi jo hotele.

Enostavno enakopravno obravnavanje žensk je cilj, ki naj koristi vse družbi. Ni slučaj, da je ta enakopravnost najbolj uresničena v skandinavskih deželah in tam imajo tudi najvišji življenjski standard.

Ženske, ki se uveljavljajo v poklicu, stojijo večkrat pred problemi, da se morajo izkazati veliko bolj kot moški, če želijo, da so enakopravno obravnavane. Samoumevnost žensk na vodilnih položajih je še vedno samo izjema, tudi v glavih žensk, skozi stoletja navajenih, da jih vodi »moška roka«. Problemi žensk niso le ženski, so tudi problemi moških. Za nekatere, ker se bojijo za svojo »prevlado«, za druge, ker se ne znajdejo v vlogi tovariša, partnerja. Učiti se bo treba še dlje kot eno generacijo, a vsaj izhodišča morajo biti za oba spola enaka.

Od uspeha podpisne akcije bo verjetno odvisno več, kot si danes lahko mislimo. Prikriti in tudi precej odkriti pozivi k bojkotu prihajajo predvsem iz vrst konservativnih strank, a nazadnjaštvo gre navsezadnje skozi vse stranke.

P.S. Zeleni prirejajo v nedeljo, 6. aprila, ob 11. uri v celovškem Volkskinu matinejo s filmom Helke Misselwitz »Winter ade«. V pozdrav bosta govorili klubska predsednica Madeleine Petrovič in mestna svetnica Karin Prucha. Po filmu bo diskusija na temo podpisne akcije.

Vestnikovi telegrami

Kučan krepko vodi. Zanimivi so podatki javnomnenjske analize v Sloveniji. Kljub temu, da so nekateri Drnovšku zelo zamerili, da se je v vladni koaliciji spajdal s Podobnikovo Slovensko ljudsko stranko, pa njegova vlada med ljudmi uživa kar 66-odstotno podporo. Za stranko Liberalne demokracije Slovenije, kateri predseduje, bi ta čas glasovalo kar dobrih 33 odstotkov volilcev, za koalicijsko SLS pa 13,2. Krščanski demokrati so povsem na repu z 2,9 odstotka, malo boljša pa je Združena lista socialdemokratov s 4,9 odstotka. Tudi Janševa socialdemokratska stranka bi slabše odrezala kot na zadnjih volitvah v novembru lani. Kot bodoči predsedniški kandidat prepričljivo vodi sedanji predsednik Milan Kučan s kar skoraj 70 odstotki, sledi pa mu večni tekmelec Janez Janša z 18 in pol odstotka. V volilnih stavah bi bilo torej umestno samo vprašanje: uganite za koliko odstotkov bo zgubil Janša!

Mednarodna skupnost bo posredovala v Albaniji. Osem evropskih držav, med njimi tudi Avstrija in Slovenija, je najavilo sodelovanje v intervencijskih silah v Albaniji. Potem ko je ob koncu preteklega tedna posredovanje odobril tudi Varnostni svet Združenih narodov, prijavljene države že vzklajujejo svojo akcijo. Operacijo bo koordinirala in vodila Ita-

lija, ki je zaradi številnih beguncev za ureditev razmer tudi najbolj zainteresirana. Za Slovenijo je sodelovanje predvsem taktičnega značaja, saj hoče z njim posredno dokazati, da je sposobna za sodelovanje in vključitev v vojaško zvezo Nato. Naloga intervencijskih sil nedvomno ne bo lahka. Predvsem na jugu države vlada popoln kaos in obup prebivalstva (slika), najhuje pa je, da nihče ne ve, koliko orožja je v rokah upornikov.

Sklenjena unija med Rusijo in Belorusijo. Ruski predsednik Jelcin je odobril koncept povezave z Belorusijo, nekdanjo republiko Sovjetske zveze. Proti njej je, čeprav je potrebna še ratifikacija v obeh parlamentih, že protestirala Ukrajina. Zanimivo pri tem je Jelcinovo ustvarjanje obroča proti širjenju severnoatlantskega pakta Nato, kateremu odločno nasprotuje, zaradi gospodarske šibkosti pa se zaveda, da ga ne bo mogel preprečiti. Medved iz Kremļa se bo poskušal obdati z državami, ki so prav tako zaradi gospodarske šibkosti odvisne od Rusije. Katero državo iz nekdanje Sovjetske zveze si bo še pridobil, se ne ve. Zagotovo pa v ruski obrambni koncept sodijo tudi vse bolj prijateljski odnosi s svojo največjo vzhodno sosedo Kitajsko. Po ruskem modelu je ustvarjanje ravnotežja še vedno največje zagotovilo varnosti in miru.

Slovenija ni v prvem krogu za sprejem v Nato. Vse velike želje Slovenije so se skoraj razblinile. Na seji obrambnih ministrov držav severnoatlantske obrambne zveze Nato v torek so v prvi krog uvrstili Poljsko, Češko in Madžarsko. Slovenija in Romunija pa sta le predvideni rezervi. Pričakovanja in glasne izjave ameriških in italijanskih politikov, da povsem podpirajo slovensko vključitev, se torej ne uresničujejo. Stvar seveda še ni dokončna, kajti Rusija bolj nasprotuje sprejemu nekdanjih držav Varšavskega pakta (vse tri) kot pa Sloveniji iz nekdanje neuvrščene Jugoslavije. Pred sprejemom novih članic pa bo moral Nato podpisati ustrezen dogovor in seveda Rusiji tudi izpolniti nekatere zahteve. Te pa ne bodo majhne.

Protesti proti Le Pen v Strasbourgu. Na kongresu Nacionalne fronte v alžaskem glavnem mestu je bil Le Pen seveda ponovno soglasno izvoljen za predsednika, v mestu pa se je zbralo nad 50.000 ljudi, ki so demonstrirali proti rasistični usmeritvi te stranke. Ponoči je bilo nekaj izgrediv, sicer pa so demonstracije potekale mirno. Le Pen si je Alzacijo izbral za svoj kongres zato, ker je prav tam dosegal največje uspehe pri volitvah. Njegov najnovejši moto je »ne levo ne desno, ampak francosko«. Seveda so bile njegove izjave spet polne rasizma, ksenofobije in antisemitizma. Verbalno je napadel županjo Strasbourga Trautmannovo, »rdečo Cathy«, ki je pozvala na proteste.

GLAVNA POLITIČNA TEMA V SLOVENIJI

Kako bo z denacionalizacijo gozdov?

NOBENO politično vprašanje, niti trimesečno sestavljanje nove vlade, ni toliko zaposlilo Slovence kot vračanje gozdov in kmetijskih zemljišč nekdanjim lastnikom – fevdalcem (povečini tujcem) in Cerkvam. Po sprejemu zakona o denacionalizaciji že leta 1992, že v

skih zemljišč bi se nadaljevalo, če ne bi bil v decembru leta 1995 v državnem zboru sprejet zakon o moratoriju na vračanje teh zemljišč. Pobudila ga je Slovenska nacionalna stranka, med poslanci preostalih strank (predvsem Združene liste socialdemokratov in Liberalne demokracije Slovenije), pa je dobila dovolj podpore. Toda Cerkev in veleposestniki so zakon preko slovenskega ustavnega sodišča ovrgli in tako bo junija spet v veljavi »stari« denacionalizacijski zakon.

Nove in stare pobude

Že preteklo leto v sestavi prejšnjega državnega zbora se je poslanska skupina liberalnih demokratov pod vodstvom Igorja Bavčarja prizadevala, da bi pridobila dovolj podpisov med poslanci (309) za vložitev predloga o novelizaciji

denacionalizacijskega zakona. Prehitele so jih volitve, z zbiranjem podpisov pa je nadaljevala v novem sestavu državnega zbora. Nekdanji direktor Kmetijsko-gozdarskega podjetja Kočevje, kamor spadajo ogromne površine gozdov Kočevskega Roga, pa je v januarju t. l. začel s pobudo o splošnem ljudskem referendumu o vra-

čanju gozdov. Njegov vprašalnik z nekako 800 povrnjenimi hektarji pa je nekaterim še vedno preradodaren za Cerkev in veleposestnike. Predsednik nacionalne stranke Zmago Jelinčič je začel pobudo za vzporedni referendum o vračanju manjših površin, tedaj pa je ljudsko odločanje napovedala tudi Združena lista socialdemokratov skupaj z Zelenimi in Jelinčič se jima je pridružil. V tem času torej v Sloveniji poteka dvojno zbiranje podpisov in po vmesnih rezultatih bosta obe pobudi prejeli dovolj podpore.

Vladni stranki vzklajujeta stališča

Hkrati z zbiranjem podpisov za referendum pa svoja stališča vzklajujeta tudi v vladno koalicijo povezani Liberalna demokracija Slovenije in Slovenska ljudska stranka. Kakšne kupčije se sklepajo za kulisami, še ni znano, predvsem pa se ne ve, koliko bodo liberalci popustili ljudski stranki, ki krepko stoji vsaj za zahtevami Cerkev. Vsaj to je pričakovati, da bo vlada predlagala državnemu zboru podaljšanje veljavnosti moratorija še za šest mesecev, torej do konca letošnjega leta, v tem času pa naj bi državni zbor sprejel novelizacijo zakona o denacionalizaciji, bodisi na osnovi referenduma, bodisi poslanskih pobud.

Jože Rovšek

Čigavo bo slovensko narodno bogastvo?

času prve (Peterlertove) vlade po državni osamosvojitvi, so veleposestniki (plemiške družine) in Cerkev pohiteli z zahtevami. Nekaj zemlje je bilo na hitrico vrnjene, koliko in kje, pa je bilo v veliki meri odvisno od krajevnih občinskih politikov oz. županov, kakšne politične barve so bili. Razgrabljanje slovenskih gozdov in kmetij-

KULTURA OB DEŽELNI RAZSTAVI

Teater Waltzwerk pripravlja pester spored

DAN OTVORITVE deželne razstave v dvojezičnem mestu Borovlje in njegovi okolici se hitro bliža. V okviru razstave, ki bo trajala do oktobra, bo tamkajšnje gledališče »WALTZWERK« uprizorilo koroškega Slehernika. Ljudska igra o ubogem grešniku oziroma verzija o njem izvira iz Dravske doline, kjer so ga do leta 1911 redno igrali v vasi Berg. Kdo je dejansko napisal besedilo za igro in izvor tega, pa do danes še ni znano. Zadnja uprizoritev v Borovljah je bila tik po vojni. To pa ne bo tipični Slehernik po Hofmannsthalu, ampak bo koroški, boroveljski. Režiser Maximilian Achatz je v uprizoritev vključil nove elemente kot npr. okvirno igro z zgodbo o odrešeniku, nastop dvojezičnega zbora, domačih plesalcev in glasbenikov, ki naj bi dali igri še večjo teatraličnost. Hudič bo nastopil v osebi žene in moža,

smrt pa se bo prikazala na posebnem vozu. Oder bo preprost, v ozadju stolp z božjim očesom in tehtnica pravičnosti. Celotna scena bo v tematični osvetljavi. Z gledališkimi vajami bodo pričeli sredi meseca maja. Premiera bo 4. julija ob 21. uri na glavnem trgu v Borovljah.

Ta gledališki projekt so podprli mesto Borovlje, deželna vlada (biro za deželno razstavo), Kärntner Sparkasse in Wiener Städtische, stal pa bo nekaj več kot pol milijona šilingov.

Poleg Slehernika so kulturniki »WALTZWERK« pripravili še **scensko branje** na temo »Vse je lov«, ki bo na sporedu skozi ves čas deželne razstave. Za ta projekt so pridobili domače in tuje igralce, sodelovali pa bodo Maximilian Achatz, Magda Kropiunik, Peter H. Ebner, Rolf Holub, Heinz Koschutnig, Claudia Peichl, Adolf

Peichl, Peter Raab in Oliver Vollmann.

Literarni zajtrki bodo na sporedu 6. aprila, 4. maja, 8. junija in 12. oktobra. Organizatorji so pripravili zajtrke, ki naj bi bili po zamisli neke vrste mestni pogovori z domačimi originali, ki naj bi pripovedovali o »starih časih«. Pričetek bo vsakič ob 10.30 v rotovžu.

Meseca maja se bodo prav tako v rotovžu predstavile amaterske gledališke skupine. 23. maja bo nastopil »Teatr brez ...« s predstavo »Zdrahe v hiši božji« (Krach im Hause Gott). Nadalje bosta nastopili še skupini iz Weissensteina in Marije na Zilji.

Oktobra pa bo na sporedu še komedija »Messias« Patricia Barlowa.

Marljivi organizatorji samo še upajo na lepo vreme in obilen obisk nadvse zanimivih prireditev v okviru letošnje deželne razstave. **M. Š.**

Predstavitev brošure o Slovencih

Pretekli teden so predstavniki EBLUL (organizacija za manj rabljene jezike, ustanovljena leta 1982 s sedežema v Dublinu in Bruslju) na novinarski konferenci predstavili brošuro »Med Alpami in Jadranom – Slovenci v Evropski uniji«.

Naklada znaša 15.000 izvodov, natisnjena pa je v petih jezikih, v slovenščini, italijanščini, nemščini, angleščini in francoščini. Zvezek ima 44 strani, je poljudne narave in vsebuje osnovne informacije o slovenski manjšini v Avstriji in Italiji. Njen namen pa je seznaniti širšo javnost o položaju manjšin v Evropi. Podpredsednik EBLUL Bojan Brezigar je povedal, da je lobbying ena izmed nalog organizacije, nadalje pa še koordinacija raznih dejavnosti med posameznimi manjšinami. V EBLUL je povezanih 45 manjšin iz trinajstih evropskih držav. **M. Š.**

Koroški Slovenci smo v brošuri predstavljeni tudi z glasbeno dejavnostjo

Ob cvetni nedelji rekordna butara

Fantje iz Zavrha nad Dobrno v Sloveniji so letos k blagoslovitvi spet prinesli rekordno veliko cvetnenedeljsko butaro (prajtelj, presenc po koroško). Prava velikanka je v dolžino merila kar 64 (!) metrov in (da smo natančni) 88 centimetrov, težka pa je bila okrog tri tone. K blagoslovitvi jo je nosilo kar 48 moških. Za izdelavo te gromozanske butare so potrebovali zvrhan tovornjak zimzelena, pušpana, božjega leska, traktorsko prikolico lesovine, več kot 650 metrov okrasnega traku, trideset kilogramov žice in okrog 40 kilogramov pomaranč. Završani upajo, da bodo s to butaro-velikanko »prišli« v Guinnessovo knjigo rekordov.

Butaro velikanko je moralo nositi kar 48 krepkih moških

Kulturne novice

»Primorska poje«, največja pevska revija Slovencev z obeh strani meja, je tudi letos privabila k sodelovanju številne zbornice. Potekala je po različnih krajih, povezovanje pevcev pa je podobno kot pri reviji »Od Pliberka do Traberka«, potekalo navzkriž preko meje. Družabnostna in deloma tudi tekmovalna revija, saj zbori tekmujejo z radijskimi posnetki, pa je prinesla tudi nekaj glasbenih novosti. Nedvomno največja je skladba »Žoga« zamejskega skladatelja Pavla Merkuja po motivu rezijanske ljudske pesmi.

Založba Drava je na Dunaju uspešno predstavila svojo novjšo izdajo, in sicer Cankarjevo Hišo Marije Pomočnice / Das Haus der Barmherzigkeit. Köstlerjev prevod tega socialnokritičnega romana, ki prikazuje predvsem temno plat Dunaja ob koncu prejšnjega stoletja, je bil predstavljen prav v hiši tedanjega dogajanja, v »Hiši usmiljenja« v 18. okraju, ob predstavitvi pa je sodeloval tudi esejist in urednik Slavko Fras z literarno-zgodovinskim prispevkom »Cankar in Dunaj«.

Ljubljana se poteguje za svetovni kongres ICOM, mednarodnega komiteja za izmenjavo razstav v okviru Mednarodne muzejske organizacije, ki deluje pod okriljem Unesca. Njen konkurent je kulturno zelo razgibana Barcelona, ki se na razstavo že resno pripravlja in prehiteva Ljubljano. Svetovni kongres v Ljubljani oz. Barceloni naj bi bil leta 2002, prihodnje leto pa bo v Avstraliji.

Jubilejni 25. Globaški kulturni teden se je na cvetno nedeljo iztekel z gostovanjem selške gledališke skupine, ki je uprizorila Kishonovo komedijo Poročni list. Značilnost Globaškega kulturnega tedna je bila predvsem v predstavitvi domačih kulturnih skupin in ustvarjalcev ter v izobraževalni dejavnosti. Kot soorganizatorja sta bili Slovensko kulturno društvo Globasnica in Slovensko prosvetno društvo »Edinost« iz Štebna. Prireditelji so bili z obiskom zadovoljni.

Na Radišah so spet opravili velikonočno baklado. Slovensko prosvetno društvo jo je – kot običajno – poverilo Šimiju Ogrisu, in ta je nalogo vzel zelo resno. Z mladimi se je že pred pepelnico zmenil za pripravo bakel. Že šest tednov pred veliko nočjo so jih pripravili pri Kopajniku v Tucah in jih postavili na sončno stran pod streho, da so se dodobra posušile. Na veliki petek je Šimi s pomagači pripravil grmado na Rumpelnikovem hribčku. Vreme je bilo vetrovno, zato je vladala bojazn, da bo prenevarno in da se bo ponovila lanskoletna odpoved baklade.

Letos pa je na krstnico šlo vse po sreči. Po velikonočnih cerkvenih obredih vstajenja v radiški cerkvi se je pred kulturnim domom zbralo kakih sto ljudi. Navzoči, predvsem moški, so bakle prižgali v pripravljenem ognju in jih v dolgi vrsti ponesli do lesne grmade in jo z njimi prižgali. Mogočni plamen je osvetlil okolico in vse prisotne in skupaj so slovesno zapeli velikonočno alelujo.

20 LET TAMBURAŠEV IZ LOČ

Dostojna obletnica z bogatim kulturnim programom

Tamburaši iz Loč so s svojimi gosti v vsem sijaju proslavili svoj jubilej

MOGOČNA in dostojna je bila na velikonočni večer slavnostna prireditev loških tamburašev v kulturnem domu. Ljudje so prišli od blizu in daleč; tudi narod sosed je z močno prisotnostjo izkazal priznanje slavljenca, s tem pa tudi celotnemu kulturnemu delovanju SPD »Jepa-Baško jezero«. V pozdrav številnemu občinstvu je zaigral slavljeni tamburaški ansambel pod večšo roko voditeljice Erike Wrolich. Temu je sledil društveni moški pevski zbor s svojim glasbenim pozdravom. S pristrčno šalo se je nato čestitkam priključil »Kvartet Rož« in hudomušni Čarli je ob tem zelo obžaloval, da je predvideni »največji šartel« celotnega Roža, ki ga je želel podariti tamburašem, ostal le v miniaturni; bil pa je prepričan, da bo še narasel.

Dvojezični zbor Edija Oražeta iz Celovca je spet pokazal svojo kvaliteto in močno izpričal, da pesem ne pozna meja, kakšno kozmopolitično obzorje da ima pevec – vsak jezik mu je pesem. Tamburaši so mu ob tem gotovo oprostili, da je »pozabil« na običajno darilo.

S pozdravnimi besedami v obeh deželnih jezikih je nato predsednica društva Anica Lesjak-Ressmann izrekla tudi čestitke jubilarntnemu tamburaškemu zboru ter mu v znak zahvale predala šop cvetja in sliko tukaj-

šnjega rojaka Valentina Omara. Pozdrave in čestitke tržne občine Bekštanj je izrekel bodoči župan Walter Harnisch ter Eriki Wrolich za tamburaše izročil tudi gmotno priznanje. Med voščilci so bili tudi še predstavniki centralnih kulturnih organizacij, dr. Janko Zerzer za KKZ in dr. Helena Verdel za

vsebinsko dokaj raznolik, kakor pisan šopek iz domačih in tujih logov. Glavno vodilo je bila vsekakor prav Himna mladosti, ki jo je prav za ta jubilej priredil dolgoletni član ansambla, koroški Dunajčan Alexander Černut. V njej je zajeta celotna dolga pot ansambla, uglasbena njegova zgodovina, vse od tistih skromnih začetkov leta 1977.

Rojstvu ansambla je takrat botroval Hanzl Gabriel ter s svojimi skladbami in strokovno pomočjo pomagal novorojenčku na noge. Mladeniško dobo zbora sta bistveno oblikovala člana ljubljanskih tamburašev zbora Emone, Dragan Terzič in Damir Zajec. Po tem razvoju so se mladi godbeniki docela osamosvojili, nastopili svojo lastno pot, krojili časa in okoliščinam primeren program tudi iz lastnih vrst še mladega Černija. Uspeh ni izostal. Posnetki na radiu, prva kaseta, gostovanje preko meja, nastopi ob velikih slavnostih, druga kaseta in, in, in ... Preobširno bi bilo naštevati vse, kar je ansamblu uspelo doseči v teh dvajsetih letih. Dostojno je opravil kulturno poslanstvo, ne le doma in v matični državi, nastopal je tudi na evropski poti.

Največ zaslug pri tem gre voditeljici ansambla, učiteljici Eriki Wrolich. Dvajset let vodi in skrbi za ansambel, žrtvuje nič koliko svojega prostega časa in ne omaga, čeprav jo je življenska usoda z izgubo svojega osemnajstletnega sina Kristijana – tudi vnetega tamburaša – kar najtežje prizadela.

Morda je prav dvajsetletnica tamburaškega ansambla Loče dostojen poklon nezlomljivi slovenski materi in njene- mu pokojnemu sinu.

F. Č.

KOMENTAR

Franček Černut

POSLEDNI akordi so izzveneli, zadnji plesalci (že v jutranjih urah) so zapustili plesišče, luči so ugasnile, dostojno slavlje je končano. Začelo se je pred dvajsetimi leti ...

Nekdanje, v sedeminsemdesetem letu rojeno neboljeno dete, tamburaški ansambel Loče, se je v svojih dvajsetih letih razvilo v krepkega, zdravega mladeniča, ki smelo in samozavestno stoji na zemlji svojih prednikov. Že davno ni več kaj

jokavega, kaj bojazljivega na njem; ponosno stopa odločno po poti navzgor, s smehom na ustih, zavedajoč se Župančičevih besed: »... mi gremo naprej, mi strelci in pred nami plamen gre skozi noč, kot Bog pred Izraelci ...«. Zanos je njegova vrlina in globoka ljubezen do materinščine njegova krepost. Prav ta duh je močno vtisnil svoj pečat poteku slavlja v nabito polnem kulturnem domu v Ločah. Tudi v narodu sosedu klic vabila ni bil preslišan. Odzvali so se mu ljudje dobre volje, ljudje, ki so spoznali znamenje časa, o kateremu je sanjal že France Prešeren: »... ne vrag, le sosed bo mejak!«

Nič svetobolja, nič objokovanja usode, marveč zvrhana mera optimizma in smelo gledanje v prihodnost. Po Prešernu: »Vremena bodo Kranjcem se zjasnile, jim milši zvezde,

kakor zdaj sijale, jim pesmi bolj sloveče se glasile...«

Če je bilo v pisanim glasbenem vencu slišati tudi nekam otožno zvonečo pesem o rožmarinu, ki jo je z velikim občutkom zapel dvojezični zbor iz Celovca, je bil to ganljiv poklon v cvetju svoje mladosti umrlemu tamburašu Kristijanu, ki je bil nekako nevidno prisoten v krogu svojih tovarišev. Kakor školjka, ki v svoji bolesti porodi najzlahtnejši biser,

Ob obletnici tamburašev

tako je tudi tamburaški ansambel ob izgubi svojega dragega spletel rajnemu neminljiv šopek – himno mladosti. V njej je zajeto delo in trud dvajsetih let, nešteti nastopi, na tisoče prevoženih kilometrov in številnih doseženih uspehov. Kot posebno posvetilo Kristijanu velja prav zaključna pesem s svojo simboliko: »Spavaj, draga ljubica! Večno ne boš spala, nova pomlad zelena novi cvet bo gnala«. To naj bo posmrtnica pokojnemu mladeniču, obenem pa tudi njegova oporoka svojim tamburašem.

In duša teh dvajsetih let?

Erika! Za rojstni dan Tvojega zbora si prejela mnogo cvetja in vsaka teh cvetic ti tiho šepče: Hvala! ■

PREMIERA V DOBRLI VASI

Anton Pomperdon in vsi Pomperdoni

NA VELIKONOČNI ponedeljek zvečer se je v Dobrli vasi zgodil velik dogodek. Pojavila se je nova zvrst gledališča, mladinska ženska gledališka družina, kot bi ji lahko re-

boja proti lažnim junakom, katerim nekateri skušajo postavljati spomenike. Režiser je z mladimi ustvarjalci oz. ustvarjalkami v igro uspešno vpletel tudi duhovite neobremenjene

kli, ki uprizarja oz. bo uprizarjala tudi igre za moške. Tako kot so nekdanj pogosto ženske igrali moški, se bo zdaj obrnilo: ženske, oprostite dekleta, bodo igrale moške – fante. Poskus pod režiserskim vodstvom Petra Militarova se je posrečil in nastala je imenitna predstava »Anton Pomperdon in vsi Pomperdoni« po besedilu Leopolda Suhodolčana in v priredbi režiserja. Gre torej za krstno izvedbo tako dramatiziranega teksta kot tudi nove zvrsti mladinskega gledališča. Vsebinsko gre v predstavi za igrivo predstavitev

odnose do reševanja konkretnih (otroški vrtec) konfliktov.

Igrajo: Nataša Sienčnik, Janja Prunč, Jožica Wastl, Tanja Kramer, Nadja Hašej, Marjeta Plesnik, Urša Sienčnik in Sonja Kramer.

Igralsko skupino so s svojimi kvalitetnimi prispevki podprli še Rezka Kanzian (odrski gib), Polona in Niko Kranjc-Kus (scena in kostumi), Lado Jakša (glasba), lektorki Marija Perne in Andreja Sturm, za organizacijo vaj in predstave pa je poskrbela Giti Pasterk. Čestitke za uspešno krstno izvedbo!

Lastovke se vračajo. Nekoč članica loških tamburašev, zdaj pevka v »Kvartetu Rož« Danica Urschitz (srednja desno)

PRIREDITVE

PETEK, 4. 4.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – k & k in SPZ
19.30 Podijska diskusija »Rundfunkliberalisierung – Kommerzielle. Einfalt oder kulturelle Vielfalt«
ŠKOFIČE, v društveni sobi – SPD Edinost
20.00 »O ne, ščuke pa ne!«. Nastopa: gledališka skupina SPD »Bilčovs«
ŽITARA VAS, v Kumstu – Kumst
20.00 Etnološka razstava »Lan in ovca«. Kulturni spored: Folklorna skupina »Trta«

SOBOTA, 5. 4.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – AGORA
09.00 »Dva jezika – en radio«. Število udeležencev je omejeno; prijave: AGORA, Železna Kapla, tel. 04238/558
PLIBERK, v farnem domu – Fara Pliberk
20.00 Veseloigra: »Narobe stvari v mestu Petpedi«. Nastopa: mladinska gledališka skupina KPD »Planina« iz Sel
ŽITARA VAS, v Kumstu
20.00 Koncert avstrijskega pevca Wilfrieda

NEDELJA, 6. 4.

- BOROVLE, v mestni hiši – Theater Waltzwerk
10.30 Literaturfrühstück. Kraut und Rüben – kabarettistisches von und mit Wolfgang Wiener
CELOVEC, Neues Volkskino – Grüne Bildungswerkstatt
11.00 »Winter ade« (Helke Misselwitz). Eine Filmmatinee zum Frauenvolksbegehren
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD »Šmihel«
11.00 Igra: »Obtoženi volk«. Nastopa: Mladinska gledališka skupina SPD »Bilka« iz Bilčovsa
ŽELEZNA KAPLA, na pokopališču – Zveza koroških partizanov
11.00 Spominska svečanost ob obletnici smrti narodnega heroja Franca Pasterka-Lenarta
ŠMARJETA V ROŽU, v farni dvorani
19.30 Vigredni koncert »S pesmijo v pomlad«. Sodelujejo: cerkveni zbor v Šmarjeti, MG V Schneerose, Vokalna skupina VOX iz Pliberka, Turnersee Terzett

SREDA, 9. 4.

- ŽAMANJE 20, pri družini Picej Terezija – Slovenska gospodarska zveza
19.00 Srečanje gostincev

ČETRTEK, 10. 4.

- CELOVEC, na univerzi
19.30 Vernisaža Simona Veratschniga »Skandinavische Impressionen«

PETEK, 11. 4.

- CELOVEC, v Modestovem domu – PUAK, Mlada EL, KDZ
19.30 »Mladina spoznava avstrijske narodne skupnosti«. Referent: Branko Lenart
ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – Zveza slovenskih žena in SPZ
19.30 Podijska diskusija »Pomoč oziroma samopomoč za ženske«. Predstavitev ženskih iniciativ iz Avstrije, Italije in Slovenije, ki nudijo pomoč ženskam in otrokom v kriznih situacijah.

SOBOTA, 12. 4.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – k & k in SPZ
9.00 Informacijska miza. Možnosti za osebno informacijo in izmenjavo izkušenj, police z knjigami
ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Valentin Polanšek« in SPD »Zarja«
19.30 Koncert akademskega pevskega zbora Tone Tomšič
ŠKOCIJAN, v kulturni dvorani Kassl – Kulturno društvo Škocijan
20.00 Vigredni koncert

NEDELJA, 13. 4.

- KOTMARA VAS, v ljudski šoli – SPD Gorjanci
14.30 Vigredni koncert »S pesmijo v pomlad«
ŠENTJAKOB V ROŽU, v farni dvorani
15.00 Luč in ljubezen – pesmi in dueti: Franz Schubert, Ludwig van Beethoven in Johannes Brahms

SREDA, 16. 4.

- CELOVEC, Evropska hiša, Reitschulgasse – Club tre popoli
19.00 »Izkušnje s sosedi«. Referent: inž. Vlado Indjić-Sušanj, Zagreb
ŠENTJANŽ, v k & k – k & k in SPZ
19.00 Jezikovni tečaj – Španščina za mladino. Vodja: Miguel Gomez, 10 x po dve uri, prispevek 400 šil.; prijave po tel: 0463/514300/22

PETEK, 18. 4.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – k & k in SPZ
20.00 »Zukunft ist, ... wenn man sie trotzdem hat«. Kabaret Christiana Hofferja

SOBOTA, 19. 4.

- BILČOV, v avli ljudske šole – SPD Bilka
20.00 Vigredni koncert. Nastopajo: MePZ in MoPZ Bilka, Luncschnig dekleta, Danica Hanuna Čertov in trobentači Glasbene šole

SREDA, 30. 4.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – k & k in SPZ
19.30 Odprte razstave »Krivi lov v Karavankah«. Etnološka in socialno-zgodovinska razstava; »Anton Repnik – risbe in slike«; umetnik je najznačilnejši predstavnik slovenskega naivnega slikarstva

Wilfried v Žitari vasi

V soboto, 5. aprila, ob 20. uri, bo v KUMST gostoval znani avstrijski pevec Wilfried z vokalno zasedbo »4xang – Männer Xanxverein«. Člani ansambla Wilfried Scheutz, Erik Breit (basist skupine EAV), Klaus Kofler in Heinz Jiras vas vabijo

s parodijami narodnih in zabavnih pesmi. Za smeh in dobro voljo prevzamemo garancijo! Izkoristite enkratno priložnost!

Ker bo število obiskovalcev omejeno, je treba rezervirati vstopnice po telefonu na številko 04237/2243.

KUMST
KULTURNI MOST
KULTURBRÜCKE

ŽITARA VAS
SITTERSDORF

OTVORITEV
RAZSTAVE

Lan in ovca

Petek, 4. april 1997, ob 20. uri.
pripravila mag. Irena Destovnik
Kulturni spored bo prispevala folklorna skupina SPD »Trta«

Marica Karicel s Polane – 50. rojstni dan; Franciska Brumnik z Obirskega – 24. rojstni dan; Giti Šest s Humca pri Dobrli vasi – rojstni dan; Herman Kresnik iz Čirkovč – 65. rojstni dan; Marija Dampelnik iz Štebna – rojstni dan; Marija Šranc iz Nonče vasi – rojstni dan; Helena Mert z Bistrice – rojstni dan; Marija Daniel iz Libuč – rojstni dan; Radovan Marko s Horc – 25. rojstni dan;

RADIO KOROŠKA
SLOVENSKE ODDAJE

- PETEK, 4. 4.**
18.10 Kulturna obzorja.
SOBOTA, 5. 4.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.
NEDELJA, 6. 4.
6.08 Dobro jutro, Koroška – Guten Morgen, Kärnten! / Duhovna misel (J. Valeško).
18.00 6 x 6
PONEDELJEK, 7. 4.
18.00 Kratek stik: Gost v studiju je dr. Brezigar, podpredsednik evropskega urada za manj razširjene jezike
TOREK, 8. 4.
18.10 Otroška oddaja.
SREDA, 9. 4.
18.10 Glasbena mavrica:
21.04 Večerna: Primorski obzornik

PRAZNUJEJO

rojstni dan; Isabela Ramuš iz Strpne vasi – rojstni dan; Helena Paulitsch z Obirskega – 58. rojstni dan; Hanzi Schellander z Moščenice – rojstni dan; Gotfried Aichholzer s Kota – rojstni dan; Marica Hafner iz Srej – rojstni dan; Fini Einspieler iz Zgornje vesce – rojstni dan; Franc Artač z Obirskega –

DOBER DAN, KOROŠKA

- NEDELJA, 6. 4.**
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 7. 4.
1.25 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)
I Medijska zaščita manjšin v Makedoniji
I Knjige za sosede: Cankar v nemščini, knjiga o Koroški v slovenskem prevodu
I »Sedem na mah« – lutkovno gledališče Ljubljana pri otrocih na Koroškem
I Skupnost še živi: Slovenci v Avstraliji
I »Če ne bomo brali, nas bo pobralo« – otroška literatura Mohorjeve
I Državlani prevzemajo pobudo – kar dve ljudski zahtevi: za pravice žensk in proti zlorabi genske tehnologije

3. festival slovenske otroške in mladinske knjige

Najboljši prijatelji

OD 15. DO 17. APRILA 1997

Ljudska šola Šentprimož

■ 15. APRILA

8.00–21.00 RAZSTAVA KNJIG

9.00–Juri Muri v Afriki in Tone

Pavček, glasbeno literarno potovanje z Gabrijelom Lipušem in Poldetom Bibičem, Tone Pavček odgovarja na vprašanja 19.30–20.30 Milena Blažič, večer za starše – prava knjiga za pravo starost

■ 16. APRILA

10.45–11.30 Thomas Brezina,

avtor bere iz svojih knjig

11.45–12.45 Bernhard Fibich, koncert

»Poj zmenoj / Sing mit mir«

Ljudska šola Železna Kapla

■ 16. APRILA

8.00–21.00 Razstava knjig

8.30–9.30 Bernhard Fibich, koncert

»Poj zmenoj / Sing mit mir«

10.00–11.00 Juri Muri v Afriki

in Tone Pavček

12.00–12.45 Thomas Brezina

19.30–20.30 Milena Blažič,

večer za starše

Ljudska šola Božji grob

■ 16. APRILA

9.30–10.15 Thomas Brezina

■ 17. APRILA

8.00–21.00 Razstava knjig

9.00–10.00 Juri Muri v Afriki

in Tone Pavček

19.30–20.30 Viljénka Jalovec,

večer za starše

ZADRUGA-MARKET
ŽELEZNA KAPLA

Za kavarno v naši poslovalnici v Dobrli vasi

iščemo natakario

Pogoj je znanje obeh deželnih jezikov, praksa zaželena. Pismene prošnje oddajte v pisarni v Dobrli vasi ali v Železni Kapli

77. rojstni dan; Tildi Trunk iz Žužalč – 60. rojstni dan; Barbara Wutte iz Podgrada – rojstni dan; Anamarija Polzer iz Šentprimoža – rojstni dan; Franciska Mitschej iz Šentvida – rojstni dan; Angela Hobel iz Pogreč – rojstni dan; Katarina Opertschan s Plaznice – rojstni dan; Franc Kuežnik z Doba – rojstni dan; mag. Jože Blajs iz Celovca – rojstni dan.

SLOVENSKI
VESTNIK

UREDNIŠTVO

Tarviser StraBe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

USMERJENOST LISTA seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodno-političnem interesu.

UREDNIKI Glavna urednica Sonja Wakounig; uredniki Jože Rovšek, Franc Wakounig, Mirko Štukelj

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIKI: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

TISK Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Tarviser StraBe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

VSE JE LOV / ALLES JAGD

Vse nared za deželno razstavo

PRETEKLI četrtek je organizacijski komite na najvišjem nivoju v veliki dvorani Delavske zbornice v Celovcu predstavil deželno razstavo, ki bo potekala letos od 26. aprila do 26. oktobra v puškarskem mestu Borovlje, in sicer pod imenom Alles Jagd (Vse je lov). Ta razstava pravzaprav sodi v to mesto, ki je svetovno znano prav po svojem puškarstvu. Priprave so se po besedah deželnega referenta za kulturo in namestnika deželnega glavarja Michaela Ausserwinklerja dejansko začele že leta 1991. Menil je, da je glede na storjeno in na pričakovanje velikega obiska denar davkoplačevalcev dobro naložen. Poleg ureditve razstavnih prostorov, priprave razstave same in drugih stroškov je namreč dežela vložila tudi okrog 40 milijonov šilingov v ureditev Borovlj (ceste, trg, stavbe).

Za Ausserwinklerjem je svoj aspekt kor referent za turizem podal namestnik deželnega glavarja Karl-Heinz Grassner. Njegova pričakovanja od turističnega priliva so velika in v tej smeri so storjene tudi vse potrebne informacijske in propagandne dejavnosti.

Referent za kmetijstvo Robert Lutschounig je pomen razstave ocenil iz svojega stališča, saj se lovstvo tesno povezuje z naravo in v tem smislu najbolj s poljedelstvom in gozdarstvom. Strokovni izvedenec v pripravljalnem odboru zgodovinar dr. Günther Hödl s celovške univer-

ze se je globlje posvetil razstavi in jo orisal iz več zornih kotov – zgodovinskega, sociološkega, kulturnega, ekonomskega itd.

Zelo konkreten je bil vodja priprave razstave iz samih Borovlj Hartwig Purcker. Dejal je, da bo potekala v štirih jezikih in na drugem mestu navedel slovenščino. Zahvalil se je vsem sponzorjem in mnogoštevilnim sodelavcem.

Po predstavitvenem filmu, v katerem je svoje arhitekturne zamisli predstavil tudi glavni arhitekt Josef Klingbacher iz Velikovca, je izrazil svoje zadovoljstvo tudi borovljski župan Helmut Krainer.

Sponzor deželne razstave »Vse je lov« je tudi Posojilnica-Bank Borovlje, v času razstave pa bodo potekale številne prireditve s slovenskimi umetniki v prostorih okoliških društev in ob njihovem sodelovanju. O tem pa drugič. **J. R.**

Galerija Šikoronja v Rožku
vabi na otvoritev razstave del

Alfreda Hrdličke

v soboto, 5. aprila 1997,
od 17. do 21. ure.

Razstavo si lahko ogledate tudi
od 6. aprila do 11. maja 1997,
od srede do nedelje
med 15. in 19. uro.

Posredovanje umetnosti

»Približevanja«

v petek, 24. aprila 1997, ob 19. uri.

VODORAVNO: 1. krajše prozno delo 6. zaporedje besed v misel 11. rimski bog ljubezni, tudi ime pevca Ramazzottija 12. košček preje 14. vas, naselje 15. banja 16. nekdanja povezava strank v Sloveniji 18. cima, poganjek 19. avtom. oznaka za Deutschlandsberg 20. knjiga zakonov 22. kemijski znak za nikelj 23. pijača starih Slovanov 24. pripadnik slovanskega naroda vzhodno od Avstrije 26. mišični organ v ustih 29. smrtni boj 31. kovina 33. diplomatski strokovnjak 34. vrsta ptice, pirol 36. sredozemska rastlina 38. razteleševalec, strokovnjak za zgradbo telesa 40. Ivo Andrić 42. slabokrvnost 45. okrajšava za »srednji« 46. pod, kar je pod nogami 48. redkost 50. podtikovalec, kdor imputira 53. olupek 54. surovina za pridobivanje porcelana, vrsta gline 55. oborožene sile države

NAVPIČNO: 1. nekoč, pred davnimi časi 2. stara površinska mera 3. manjša vojaška enota 4. ime črke S 5. dodatek, dostavek 6. insekt z mnogimi nogami 7. najvišja igralna karta 8. era, stoletje 9. tovarna smučarskih desk na Brnci 10. razmajana koča 13.

64		KRIZANKA										Sonja Wakounig	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
11				12	13		14						
15				16			17		18				
19			20				21		22				
		23			24			25					
26	27			28		29			30				
	31				32		33						
34					35		36				37		
		38				39							
40	41		42			43	44		45				
46		47		48				49					
50			51	52				53					
54						55							

kraj v Italiji, znan po avtomobilskih dirkah 16. pritrtilnica 17. sivina 20. mešanica različnih kovin 21. jarek za odplake 23. ozeblina 25. izraelski pisatelj (Ephraim) 27. tovarna posode v Celju 28. psevdonom slovenskega gledališkega strokovnjaka Kumbatoviča (Filip ...) 30. velelnik glagola »jesti« 32. papeška palača 34. ocenjevalec umetniških del 35. dalj-

še prozno delo 37. kulisa, predmet, narejen na videz 39. rastlina za vence 41. žena Gustava Mahlerja, skladateljica 43. Josip Ipavec 44. najmanjši delec elementa 45. gnus, odvratnost 47. vulkan na Filipinih 49. ime slov. mladinske pisateljice Peroci 51. Udo Lindenberg 52. osebni zaimek, 2. oseba ednine 53. mera za el. upor (slov. pisava)

»Normalnosti« založništva onstran državnih meja

Slovinci v zamejstvu imajo danes razmeroma veliko založb, če se tako reče vsem tistim možnostim, zaradi katerih je mogoče izdati knjigo. Knjige ali publikacije izdajajo pri hišah, ki niso »čiste« založbe, nedvomno pa obstaja tudi nekaj pravih založb, ki pošiljajo na trg knjige po vseh pravih poklicnih izdajateljske hiše, tako da je mogoče reči, da je zamejska založniška mreža vzpostavljena in na voljo ustvarjalcem od Trsta prek Celovca do Monostra. Pri tem je sicer jasno, da danes ni več težko ustanoviti in imeti založbo, saj kakšnih izrazitih administrativno-političnih ovir za ustanovitev oziroma obstoj (nove) založbe ni. Predvsem je potreben denar za njeno »obratovanje«, saj na njem počiva eden »temeljnih kamnov« institucije in njene dejavnosti.

S tem pa se že začnejo težave; denarja nikjer ni v izobilju, zaradi novcev se program krči ali razširja, v najslabšem primeru propade hiša in njeno založništvo. Tak primer ni neznan: v Trstu je dolga leta živel ZTT (Založništvo tržaškega tiska), ki pa so mu nove razmere vzele sapo in založba je izdihnila. Enak konec je storila menda iz Slovenije inicirana in slovenskemu zamejstvu v Italiji namenjena hiša Devin. Znani so tudi problemi, ki jih je spričlo finančne suše imela Wieserjeva založba v Celovcu. In da se ne našteva: zaradi pičlih gmotnih »dobrin« je povsod treba skrajno selektivno tiskati rokopise in varčevati, varčevati...

A morda je pomembnejše ali težavnejše kot denar še nekaj drugega – vsekakor dobri pisci, ki jih nikjer ni veliko, zlasti ne mladih in novih imen. Pri tem pa je nemara presenetljivo, da se vsaj na Tržaškem njihov »pritok« ni bistveno zmanjšal, če se je sploh – medtem ko na Koroškem skoraj ni več novih avtorjev, v Porabju pa jih tako ali tako nikoli ni bilo – če odštejemo Lojzeta Kozarja, ki izhaja z roba porabskega območja in v svoja dela vpleta porabske razmere, in enega ali dva sedanja pisca krajših zgodb ali dramskih zasnutkov. V večjih založniških programih tako sodelujejo avtorji iz Slovenije, čeprav ne v številu, ki bi ogrozilo zamejsko naravo izdajatelja.

V okviru stare sintagme, da so manjšine »most med narodi«, so manjšinske založbe še pred leti poskušale vzpostaviti svoj »most« med sosednjimi kulturami. Kaže, da se jim to ni kaj prida posrečilo: že omenjeno ZTT je s to ambicijo (in programom) vred potonilo, Wieserjeva založba je tovrstno dejavnost zelo omejila; vztraja le še Mohorjeva, zlasti celovška, čeprav ni videti, da bi s tem v zvezi obstajal kak program izbranih del, npr. slovenske literature, ki bi ga predstavila tujim bralcem. Nekatera dela slovenske klasike pa je med le-te poslala in še pošilja tudi celovška Drava. Obe založbi sta tudi v ospredju pri posredovanju tujih piscev slovenskim bralcem.

To pa je tudi že skoraj vse – v zadnjem času potemtakem nič »dramatičnega«. Prav to pa je lahko zaskrbljujoče, saj ostajajo na svojem robu, čeprav si vsaj nekatere največje prizadevajo za prodor v matični prostor. Tu se ne da reči, da bi jih mediji ignorirali, toda založniški izziv je razmeroma kratkotrajen: preprosto manjkajo velika dela, s katerimi bi založbe razgibale tukajšnje ozračje in njegove porabnike. Tako smo pristali na nekakšni normalni ravni, na kateri je slovensko založništvo v celoti: ko ni več novega Pahorja, Lipuša, Rebule, Januša, Messnerja, ob tem pa še koga iz eksila, se jasno pokaže sedanja podoba zamejskega založništva: čeprav je drugačno od matičnega, obenem tudi ni drugačno od njega. Kot da je tudi v njem vsaj navidez uplahnjena vloga izzivalnega socialnega preurejevalca življenja.

Težko je reči, kaj bi bilo mogoče storiti, da bi se sprožile spremembe. A tvegajmo pripombo: v pričo kar tesnega stika s tujejezikovnim okoljem, kakršnega hiše v Sloveniji ne morejo imeti, pa bi zamejske lahko ustvarjale večji prevodni pretok del v obe smeri. Če za primer omenimo le tistega, ki prihaja k nam: v Sloveniji minejo leta, preden izide knjiga, ki je v sosednjih deželah pomembna in uspešna. Zamejski založniki bi v zvezi s tem svojo prednost lahko izrabili, prehiteli druge in bralcem hitreje pripravili kak užitek. Ob tem bi ostalo še veliko prostora za glavno delo: »pokrivanje« ožjega bralnega okolja, formiranje piščočih, mladih in starejših – kolikor tega bolj kot kdaj tudi v zamejstvu že ni prevzel periodični tisk. Če izvzamemo problem avtorskega naraščanja, so zamejske založniške ustanove v tej luči celo v boljšem položaju kot založbe v Sloveniji.

JOŽE HORVAT

Delo, 28. 3. 1997, str. 8

4. SEJA OK SLOVENIJE

Pozitivno o sodelovanju z zamejstvom

Srečanje mladih slovenskih športnikov in športnic iz sosednjih dežel bo letos v Brežicah.

Na 4. seji skupščine Olimpijskega komiteja Slovenije/ Združenja športnih zvez pretekli teden v Ljubljani je v poročilih komisije za mednarodno sodelovanje bilo pozitivno ocenjeno tudi sodelovanje z zamejskimi športnimi strukturami, še posebej s Slovensko športno zvezo (SSZ) na Koroškem ter z Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji (ZSSDI).

Generalni sekretar OKS/ ZŠZ Tone Jagodič je poudaril, da so vsa srečanja s sosednjimi deželami in zamejci uspešno potekala,

npr. 20. jubilejno srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel junija lani v Velenju. Letošnje srečanje pa bo junija v Brežicah.

V zvezi s sodelovanjem Slovenije s slovenskimi športnimi organizacijami na Koroškem, v Italiji in na Madžarskem je bilo še rečeno, da bo OKS še naprej nudil pomoč pri uresničevanju programov sodelovanja – predvsem na področju vzgoje kadrov, priprav športnikov, organizacije prireditev ter nabavo strokovne literature. Že na lanskoletni skupščini je OKS izjavil, da podpira izgradnjo večnamenske dvorane v novem kulturnem domu v Pliberku.

SAK - AUSTRIA samo 1:1 (1:1)!

Wuntschek (v sredini) je bil motor SAK

SAK: Preschern; S. Sadjak, Zankl, Wuntschek, Kriwitz, M. Sadjak (78. Nachbar), Škerjanec, Šmid, Hober (57. Eberhard); Grujić, Omerović.

Gol za SAK: Omerović (41.), celovski stadion, 1.000 gledalcev, sodnik D. Ruch.

Z velikim pričakovanjem so navijači in zvesti gledalci in gledalke obeh moštev, zbralo se jih je okrog tisoč, pričakovali mestni derbi med SAK in celovško Austrio. SAK, ki je upravičeno štel za favorita, saj ima v svojih vrstah nekaj zelo izkušenih igralcev, je moral proti zelo mladi enajsterici tre-

nerja Walterja Schoppitscha nepričakovano oddati točko.

Do 40. minute je bila tekma brez posebnih viškov. Igralcem SAK v polju ni uspelo priti do premoči in s hitrim in povezanim igranjem nadigrati obrambo nasprotnika. Pomlajena ekipa Austrie se je zelo prizadevala ter bila predvsem v protinapadih nevarnejša in tako je v 39. minuti mlademu igralcu Kaiu Schoppitschu v hitrem protinapadu uspelo povesti z 1:0 za Austrio. Samo minuto navrh je po izredno lepi podaji v kazenskem prostoru legionar

Omerović s petmetrske črte poslal neubranljivo žogo v nasprotnikov gol. Po pavzi so varovanci Marjana Pušnika močno pritiskali, vendar brez uspeha. Manjkale so jim ideje in pa stootstotna volja za zmago. V 78. minuti je Marjan Smid s kratke razdalje zadel le vratnico. Dobro priložnost je imel tudi še Wuntschek. Neodločen izid prve tekme je bil za SAK nekoliko grenek, vendar povsem pravičen.

Trener Pušnik po tekmi: »Moštvo je igralo zelo slabo. Igralci niso izpolnili svojih nalog, predvsem slabo so igrali v sredini, niso se dovolj gibali. V igro so šli s strahom, kar ni povsem razumljivo, saj je Austria na lestvici nekaj mest za SAK.«
■ Danes, v petek, 3. 4., ob 19. uri pa je SAK v gosteh pri vodečem izredno močnem nasprotniku iz Welsa. Ta je v gosteh premagal St. Florian z 2:1, WAC je remiziral proti Leibnitzu (0:0), Trg je pičlo premagal Esternberg z 1:0, Pliberk, ki je moral nastopiti brez standardnih igralcev, pa je doma podlegel VSV z 0:1. **M. Š.**

REGIONALNA LIGA

1. Wels	14	10	3	1	30:10	33
2. WAC	14	9	2	3	36:11	29
3. Leibnitz	14	8	4	2	21:12	28
4. Voitsberg	14	7	4	3	24:12	25
5. Gratkorn	14	6	4	4	15:17	22
6. SAK	14	6	3	5	16:17	21
7. VSV	14	6	3	5	15:19	21
8. Austria	14	4	5	5	16:16	17
9. Pöllau	14	3	5	6	19:23	14
10. Esternberg	14	4	2	8	17:21	14
11. St. Florian	14	3	5	6	8:16	14
12. Rohrbach	14	2	5	7	14:24	11
13. Trg	14	2	5	7	10:23	11
14. Pliberk	14	1	4	9	10:30	7

IZ DRUGIH RAZREDOV

S presenečenjem se je pričelo prvenstvo v Podligi vzhod. Predzadnji na lestvici Podkrnos je presenetljivo premagal Vetrinj z 1:0. Bilčovs je kljub lepim priložnostim igral proti ATUS iz Borovelj samo neodločeno 1:1 (0:0), prav tako neodločeno pa je igralo tudi moštvo DSG doma proti ASK iz Celovca 2:2 (0:2); nevarni napadalec Marko Wieser je za domačine zabil dva gola.

PODLIGA VZHOD

1. Šentandraž	16	11	4	1	29:12	37
2. Vetrinj	16	11	3	2	38:10	36
3. Glantaler SC	16	8	2	6	22:18	26
4. Metlova	16	8	2	6	17:20	26
5. ASK	16	7	3	6	35:27	24
6. Welzenegg	16	6	4	6	16:17	22
7. Bilčovs	16	5	6	5	25:24	21
8. DSG Borovlje	16	5	6	5	21:21	21
9. Mostič	16	5	6	5	27:29	21
10. Pokrče	16	6	1	9	17:21	19
11. Podkrnos	16	5	1	10	14:26	16
12. ATUS	16	3	6	7	19:24	15
13. Biatograd	16	3	5	8	13:23	14
14. Klopinj	16	3	3	10	15:36	12

Prihodnji krog (5./6. 4.):

Bilčovs - Mostič,
DSG Borovlje - Vetrinj

1. RAZRED D:

Moštvo iz Šmihela je doma visoko podleglo Žitari vasi z 1:4 (0:2); Železna Kapla je zadnjemu na lestvici St. Leonhardu morala prepustiti vse tri točke; Ruda je pičlo premagala moštvo izpod Košute z 1:0 (1:0).

1. Ruda	16	9	6	1	27:11	33
2. Šentpavel	16	9	4	3	28:13	31
3. Železna Kapla	16	9	3	4	38:18	30
4. Frantschach	16	7	6	3	22:8	27
5. Šmihel	16	7	4	5	27:25	25
6. Grebinj	16	6	3	7	25:23	21
7. Žitara vas	16	6	3	7	21:22	21
8. Eitweg	16	5	6	5	21:27	21
9. Labot	16	5	3	8	26:30	18
10. Vovbre	16	5	3	8	16:35	18
11. St. Stefan/L.	16	4	5	7	20:19	17
12. Maria Rojach	16	4	4	8	24:38	16
13. Sele	16	4	3	9	18:32	15
14. St. Leonhard	16	3	5	8	17:29	14

Prihodnji krog (5./6. 4.):

Železna Kapla - St. Stefan,
Žitara vas - Sele,
Maria Rojach - Šmihel

2. RAZRED A:

Moštvo SAK II je dvakrat igralo neodločeno in sicer proti Pliberku 1:1 (1:1) in celovski Austrii 3:3 (2:1).

1. Austria	17	11	2	4	59:24	35
2. Pliberk	17	10	3	4	45:29	33
3. SAK	17	8	4	5	43:35	28
4. Trg	17	7	3	7	38:43	24
5. VSV	17	2	6	9	23:43	12
6. WAC	17	3	2	12	25:59	11

Prihodnji krog (5./6. 4.):

VSV - SAK

2. RAZRED F:

Suvereno vodeča Globasnica je premagala Tinje z 2:0 (1:0); V dobri formi je Žvabek, ki je na tujem premagal Šentpeter na Vašinh s 3:1 (0:2), Dobrla vas pa je rešila tri točke s pičlo zmago proti Djekšam z 1:0 (1:0).

1. Globasnica	15	14	1	0	70:12	43
2. Reichenfels	15	11	0	4	35:20	33
3. Žvabek	15	10	1	4	32:19	31
4. Galicija	15	8	3	4	28:24	27
5. Šentpeter/V.	15	6	4	5	28:28	22
6. Dobrla vas	15	6	4	5	13:16	22
7. Sinča vas	15	6	2	7	27:21	20
8. Waisenberg	15	5	4	6	18:26	19
9. Rikarja vas	15	4	6	5	21:22	18
10. Tinje	15	5	3	7	16:33	18
11. Preitenegg	15	5	1	9	8:21	16
12. Djekše	15	4	3	8	18:27	15
13. Grabštanj	15	1	4	10	21:39	7
14. Mauterndorf	15	0	4	11	12:39	4

Prihodnji krog (5./6. 4.): Žvabek - Dobrla vas, Djekše - Globasnica, Galicija - Sinča vas.

ŠAH

Dunja Lukan najboljša ženska na turnirju v Bekštanju

Kakovosten je bil letošnji mednarodni 5. velikonočni šahovski turnir šahovskega kluba ASKÖ Bekštanj v ljudski hiši na Brnci. Turnirja v aktivnem šahu (30 minut) se je udeležilo 78 igralcev iz vse Avstrije ter iz Slovenije, od njih kar 22 šahistov in šahistk z ratingom nad 2000 Elo.

Zmagal je s 6,5 točkami prof. Klaus Nickl (ASK/KSV Celovec) pred Alešem Drinovcem (ŠD Tomo Zupan Kranj) in Reinhardom Kömetterjem (Pošta Celovec), ki sta oba osvojila po šest točk. Najboljša ženska na turnirju je bila šahistka Slovenske športne zveze Dunja Lukan.

V skupini B je osvojila odlično 9. mesto, v skupni razvrstitvi pa 27. mesto in s tem bila za 13 mest boljše od svojega ratinga!

Turnir sta organizirala in vodila sekcijski vodja šahovskega kluba Bekštanj Josef Gallob ml. in mednarodni sodnik, ravnatelj Pepi Gallob. V imenu občine Bekštanj je udeležence turnirja v obeh deželnih jezikih pozdravila občinska odbornica Erika Wrolich. **I. L.**

KONČNI REZULTAT:

1. Klaus Nickl (Koroška) 6,5 točk, 2. Aleš Drinovec (Slo) 6, 3. Reinhard Kömetter (Kor) 6, 4. Uroš Kavčič (Slo), 5. Gernot Spindelböck (Štajerska) oba 5,5.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO »BILKA«

Zmagal Gorazd Živkovič

Tradicionalni velikonočni hitropotezni turnir Slovenskega prosvetnega društva »Bilka« pri Knaberlnu v Velinji vasi je tudi letos blestel s številčno udeležbo in kakovostnim šahom. Turnirja se je udeležilo 25 šahistov iz Bilčovsa in okolice, Kotmare vasi, Celovca in Bekštanj, katere je ob začetku turnirja prisrčno pozdravil predsednik kulturnega društva mag. Rupert Gasser.

V skupini turnirskih igralcev in amaterjev si je priboril zmago član prvega moštva Slovenske športne zveze/Carimpex mag. Gorazd Živkovič (15 točk iz 17 partij) pred nekdanjim igralcem SŠZ Alojzom Gallobom iz Bekštanj (14 točk). Tretje mesto sta si delila mag. Franci Rulitz in Aleksander Lukan (oba SŠZ). Oba sta osvojila po 12 točk. V skupini mladincev in

šolarjev pa je Roman Weber ponovil svojo lanskoletno zmago. Dobil je vseh sedem partij!

Uspel turnir sta odlično organizirala Robert Hedenik in Rupert Reichmann, ki sta zbrala tudi bogat nagradni sklad. **I. L.**

ZAKLJUČNA LESTVICA

turnirski igralci in amaterji (18 udeležencev):

1. mag. Gorazd Živkovič 15, 2. Alojz Gallob 14, 3. mag. Franci Rulitz in Aleksander Lukan po 12, 5. mag. Gernot Isola 11,5, 6. Marko Gallob in dr. Joži Amrusch po 11, 8. Rupert Reichmann in Boris Gallob 10,5, 10. mag. Rainer Isola in Ivan Lukan po 8,5, itd.

ZAKLJUČNA LESTVICA

mladinci in šolarji:

1. Roman Weber 7, 2. Simon Einspieler 6, 3. Mitja Kolter in Stefan Reichmann po 4, 5. David Florijan 3, 6. Martin Jank 2,5, 7. David Mischkulnig 1, 8. Hanzi Egartner 0,5.

Udeleženci letošnjega velikonočnega šahovskega turnirja SPD »Bilka« pri Knaberlnu v Velinji vasi.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 70

Silvo Kovač

Robatsch - Jansa / Soči 1974

S svojo zadnjo potezo je črni pogumno vzel skakača na polju c3 in po pričakovani zamenjavi bi oslabil črno poševnico zasedla črna dama. Toda avstrijski vele mojster Robatsch je na-

sprotniku pripravil na obeh črnih poševnicah nepričakovano zanko in ko je črni spoznal svojo zmoto, je bilo že prepozno. Beli na potezi zmagal!

Rešitev štev. 69

Pot do zmage vodi belega s potezo 1. Tf8+ Tf8 : do menjave trdnjav in z vstopom bele dame v napad. Na 1... Kh7 2. Dg6 mat. Po 2. Dd5+ Kh7 se beli kmet ne spremeni v damo 3. ef8D?? Dg1 mat, ampak 3. ef8S+ Kh8 4. Seg6 mat. Z malo domišljije je nastal učinkovit zaključek partije!

